

Pasvalio rajono savivaldybės
administracija

S t i l i t

UAB „STILIT“

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VANDENS TIEKIMO IR
NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS
SPECIALIOJO PLANO KOREGAVIMAS**

ESAMA BŪKLĖ. SPRENDINIAI.
EKONOMINIO SKAIČIAVIMO IR APLINKOSAUGOS VERTINIMO ATASKAITA

Darbo užsakovas ir planavimo organizatorius:
Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktorius

Plano rengėjas: **UAB „STILIT“**

Projekto vadovas

arch. Laurynas Byla

Kaunas, 2021

Vykdytojai:

PV Arch. Laurynas Byla

TURINYS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS.....	4
ĮVADAS.....	4
1. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS IŠVYSTYMO APIBŪDINIMAS.....	6
1.1. Vandens tiekimas.....	6
1.2. Nuotekų tvarkymas.....	9
2. AGLOMERACIJŲ NUSTATYMAS.....	14
2.1. Aglomeracijos teritorijos nustatymo tvarka	14
2.2. Aglomeracijų išskyrimas Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje.....	15
2.3. Bendrieji Pasvalio miesto aglomeracijos nustatymo principai.....	19
2.3.1. Pasvalio miesto aglomeracijos nustatymas	19
2.3.2. Ekonominis aglomeracijos teritorijos vertinimas	24
2.3.3. Bendrieji aglomeracijų teritorijų tvarkymo reikalavimai	26
3. SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS.....	27
4. APLINKOSAUGINIS VANDENTVARKOS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO VERTINIMAS PASVALIO AGLOMERACIJOJE	29
4.1. Poveikis kultūros paveldo objektams	29
4.2. Poveikis gamtiniam karkasui.....	29
GRAFINĖ DALIS	31

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

ĮVADAS

Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimas atliekamas vadovaujantis Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2020 m. rugpjūčio 26 d. sprendimu Nr. T1-160 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano pakeitimo“, Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. DV-637 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano pakeitimo darbų programos patvirtinimo“. Specialiojo plano koregavimas rengiamas remiantis Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano pakeitimo planavimo darbų programa, teritorijų planavimo sąlygomis.

Specialiojo plano koregavimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos (LR) įstatymais, LR Vyriausybės nutarimais, taisyklėmis ir kitais norminiais dokumentais, reglamentuojančiais specialųjį teritorijų planavimą: LR teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymu Nr. XII-407, LR žemės įstatymu Nr. I-446, LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu Nr. X-764, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis (patvirtintomis LR aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-636, (nauja redakcija patvirtinta LR aplinkos ministro 2014 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. D1-885), Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatais (patvirtintais LR Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1079, (nauja redakcija patvirtinta LR Vyriausybės LR Vyriausybės 2018 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr. 1107), Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (patvirtintu Vyriausybės LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967, (nauja redakcija patvirtinta LR Vyriausybės LR Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467), ir kt. Taip pat specialusis planas rengiamas įvertinant 2010 m. parengtą Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą (teritorijų planavimo dokumento registracijos teritorijų planavimo dokumentų (TPD) registre Nr. T000320996, senasis registracijos Nr. 000672000214), Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą, 2007 m. (TPD registracijos Nr. T00030816, senasis registracijos Nr. 000672000133), Pasvalio miesto teritorijos bendrąjį planą, 2012 m. (TPD registracijos Nr. T00033408, senasis registracijos Nr. 000672000293), Joniškėlio miesto bendrąjį planą, 2015 m. (TPD registracijos Nr. T00076919), rengiamą Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą (teritorijų planavimo dokumento numeris teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemoje (TPDRIS) Nr. K-RJ-67-19-354).

Specialiojo plano koregavimu yra koreguojamas 2010 m. parengtas Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas patvirtintas Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2010 m. lapkričio 3 d. sprendimu Nr. T1-246 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano pakeitimo“. Specialiojo plano, parengto 2010 m. sprendiniai lieka galiojantys. Jis papildomas ir koreguojamas atsižvelgiant į nustatytus koregavimo tikslus ir uždavinius.

Planavimo tikslas – vadovaujantis gyventojų tankio ir planuojamos rajono plėtros kriterijais, nustatyti aglomeracijų ribas Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje.

Planavimo uždaviniai:

- Patikslinti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas;
- Patikslinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis;
- Patikslinti geriamojo vandens ir nuotekų sistemų plėtrai reikalingas teritorijas;
- Numatyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir jos vystymui reikalingų teritorijų apsaugos zonas;

- Nustatyti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo aglomeracijų teritorijų ribas;
- Nurodyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas;
- Numatyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros statinių vietas;
- Keičiant planą, atsižvelgti į Vandenių srities plėtros 2017-2023 metų programos (patvirtintos LR Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88), ir į Vandenių srities plėtros 2017-2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano (patvirtinto LR aplinkos ministro ir LR žemės ūkio ministro 2017 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. D1-375/3D-312), nuostatas.

Specialiojo plano koregavimas atliekamas vadovaujantis šiais teisės aktais:

1. LR teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. XII-407;
2. LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas Nr. I-733;
3. LR saugomų teritorijų įstatymas Nr. I-301;
4. LR aplinkos apsaugos įstatymas, Nr. I-2223;
5. LR vandens įstatymas Nr. VIII-474;
6. LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas Nr. X-764
7. LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas Nr. XIII-2166;
8. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo 2008–2015 metų plėtros strategija (patvirtinta LR Vyriausybės 2008 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 832);
9. Vandenių srities plėtros 2017-2023 metų programa (patvirtinta LR Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88);
10. Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimančioms sprendimams dėl teritorijų planavimo nuostatai (patvirtinti LR Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1079);
11. Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas (patvirtintas LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967);
12. Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų planas (patvirtintas LR aplinkos ministro ir LR žemės ūkio ministro 2017 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. D1-375/3D-312);
13. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklės (patvirtintos LR aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-636);
14. Teritorijų planavimo normos (patvirtintos LR aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-7) ir kt.

Specialiojo plano konkretizuotų sprendinių ryšys su kitais teritorijų planavimo dokumentais:

1. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (patvirtintas LR Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154);
2. Panevėžio apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas (patvirtintas LR vyriausybės 2012 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1531);
3. Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas (rengiamas, teritorijų planavimo dokumento numeris teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemoje (TPDRIS) Nr. K-RJ-67-19-354);

1. PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS IŠVYSTYMO APIBŪDINIMAS

1.1. Vandens tiekimas

Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje veikia išvystyta vandentiekio sistema. Centralizuoto geriamojo vandens tiekimo funkciją vykdo UAB „Pasvalio vandenys“. Bendrovė eksploatuoja 52 gyvenamųjų vietovių vandens tiekimo tinklus bei įrenginius, tiekia šių vietovių vartotojams geriamąjį vandenį.

Geriamasis vanduo yra išgaunamas 49-se vandenvietėse 68-ais giluminiais gręžiniais. Požeminis vanduo iš artezinių gręžinių pakeliamas panardinamais siurbliais. Bendra informacija apie UAB „Pasvalys vandenys“ eksploatuojamas vandenvietes pateikiama 1.1.1. lentelėje. 1.1.1. lentelėje pateikti duomenys rodo, kad viso yra įrengta 68 veikiantys gręžiniai.

1.1.1. lentelė. UAB „Pasvalio vandenys“ eksploatuojamos vandenvietės ir jų pagrindiniai parametrai

Eil. Nr.	Vandenvietė	Aptarnaujama gyvenamoji vietovė (jei nesutampa su vandenvietės pavadinimu)	Vandens našumas	Vidutinis patiekto vandens kiekis	Vandens tiekimo tinklai	Nugeležinimo įranga	Fluoro šalinimo įrenginiai	Gręžiniai
			m ³ /h	m ³ /d	km	vnt.	vnt.	vnt.
1	Pasvalio	Pasvalio Aukštikalnių k. Ažuolynės k.	340	3128	45,1352	1	-	6
2	Joniškėlio	Joniškėlio	24	86	3,526	1	-	2
3	Bajorėlių	Bajorėlių	6	1,4	0,5	-	-	1
4	Dagių	Dagių	6	2	1,4	1	-	1
5	Daujėnų	Daujėnų	16	52	3,1	1	-	2
6	Daglėnų	Daglėnų	8	11	3,4	1	-	1
7	Girsūdų	Girsūdų	8	49	11,7	1	-	1
8	Grūžių	Grūžių	12	61	2,9	1	-	1
9	Gubinėnų	Gubinėnų	8	16	5	1	-	1
10	Gustonių	Gustonių	6	2,3	1,07	1	-	1
11	Kalno	Kalno	16	65	5	1	-	2
12	Kiemėnų	Kiemėnų	16	38	6,1	2	-	2
13	Kyburių	Kyburių	6	12	2	1	-	1
14	Kiemelių	Kiemelių	16	55	12,7	2	-	2
15	Kraščių	Kraščių	6	8,5	1,6	1	-	1
16	Kriklinių	Kriklinių	8	22	2	1	-	1
17	Krinčino	Krinčino	12	83	5,7	1	-	1
18	Kurpalaukio	Kurpalaukio	6	1,3	1,1	1	-	1
19	Meškalaukio	Meškalaukio	12	53	2,3	1	-	1
20	Mikoliškio	Mikoliškio	24	72	3,7	1	-	2
21	Nairių	Nairių	8	6,5	3,1	1	-	1
22	Nakiškių	Nakiškių	6	8	4,3	1	-	1
23	Namišių	Namišių	8	38	5,8	1	-	1
24	Narteikių	Narteikių	24	72	3,4	1	-	2
25	Papyvesių	Papyvesių	6	6	1,6	1	-	1
26	Pumpėnų	Pumpėnų	12	61	14,253	1	-	1
27	Pušaloto	Pušaloto	16	58	10	2	-	2
28	Puškonių	Puškonių	6	9	6,4	1	-	1
29	Raubonių	Raubonių	16	45	2,5	2	-	2
30	Rinkūnų	Rinkūnų	8	17	1,9	1	-	1
31	Sabonių	Sabonių	6	6	1,8	1	-	1

Eil. Nr.	Vandenvietė	Aptarnaujama gyvenamoji vietovė (jei nesutampa su vandenvietės pavadinimu)	Vandens našumas	Vidutinis patiekto vandens kiekis	Vandens tiekimo tinklai	Nugeležinimo įranga	Fluoro šalinimo įrenginiai	Gręžiniai
			m ³ /h	m ³ /d	km	vnt.	vnt.	vnt.
32	Saločių	Saločių	20	74	3,69	2	-	2
33	Švobiškio	Švobiškio	8	19	3,284	1	-	1
34	Vaškų	Vaškų	16	74	7,5	1	-	2
35	Vilkiškių	Vilkiškių	8	8,7	1,2	1	-	1
36	Tetirvių	Tetirvių	16	59	5,3	1	-	2
37	Pajiešmenių	Pajiešmenių	12	69	-	1	-	1
38	Ličiūnų	Ličiūnų	6	5,6	-	1	-	1
39	Žilpamūšio	Žilpamūšio	12	68	7	1	-	1
40	Puodžių	Puodžių	8	24	2,6	1	-	1
41	Lavėnų	Lavėnų	8	12	1,2	1	-	1
42	Norgėlų	Norgėlų	6	9	3,28	1	-	1
43	Kubiliūnų	Kubiliūnų	6	4,4	-	1	-	1
44	Iciūnų	Iciūnų	6	3,8	-	-	-	1
45	Talačkonių	Talačkonių	16	33	3,5	1	-	2
46	Žadeikių	Žadeikių Stačiūnų	8	12	2,52	1	-	1
47	Ustukių	Ustukių	16	134	7	1	-	2
48	Valakėlių	Valakėlių	12	52	5,6	1	-	1
49	Pervalkų	Pervalkų	8	18	2,2741	1	-	1

[Duomenų šaltinis: UAB „Pasvalio vandenys“, 2020 m.]

Didžiausi vandens kiekiai panaudojami ūkio-buities reikmėms (žr. žemiau pateikiamą 1.1.2. lentelę).

1.1.2. lentelė. Vandens išgavimo ir suvartojimo kitimas 2017-2019 metais Pasvalio rajono savivaldybėje

Vandens panaudojimo paskirtis	Išgaunamo ir suvartojamo vandens kiekis tūkst. m ³ /metus		
	2017	2018	2019
Ūkio-buities reikmėms	400860,48	459879,42	439570,69
Pramonės reikmėms	749220,10	794635,20	764339,33
Kitoms reikmėms	1507,1	1698,6	1760,7

[Duomenų šaltinis: UAB „Pasvalio vandenys“, 2020 m.]

Pagal UAB „Pasvalio vandenys“ duomenis, bendrai Pasvalio rajone 2020 m. geriamuoju vandeniu buvo aprūpinami 8453 vartotojai (žr. 2.14 lent.). Siekiant įvertinti kokią gyventojų dalį šis vartotojų skaičius sudaro, gali būti apskaičiuotas skaičiuotinas gyventojų skaičius. Priimant, kad vidutinio ūkio dydis Pasvalio rajone sudaro 2,1 (koef.), gaunamas skaičiuotinas gyventojų rodiklis – 17 751,3 gyventojų. Įvertinant skaičiuotiną gyventojų rodiklį, Pasvalio rajono savivaldybėje viešojo vandentiekio geriamuoju vandeniu yra aprūpinami apytikriai apie 78 proc. gyventojų (kai gyventojų skaičius 2020 m. – 22 816 gyventojai). Daugiausiai viešojo vandens abonentų yra Pasvalio ir Joniškėlio miestuose (žr. 1.1.3 lentelę).

Pagal UAB „Pasvalio vandenys“ duomenis Pasvalio mieste prie viešojo vandentiekio tinklų 2020 m. buvo prisijungę 3633 vartotojai. Taikant vidutinio ūkio koef. 2,1 gaunamas skaičiuotinas gyventojų rodiklis – 7629,3 gyventojų. Įvertinant skaičiuotiną gyventojų rodiklį, priimama, kad Pasvalio mieste kartu su Aukštikalnių ir Ažuolynės kaimais viešo vandentiekio geriamuoju vandeniu yra aprūpinami apytikriai apie 98 proc. gyventojų (kai gyventojų skaičius Pasvalyje 2020 m. – 6800 gyventojų).

Pagal UAB „Pasvalio vandenys“ duomenis, Joniškėlio mieste prie viešojo vandentiekio tinklų 2020 m. buvo prisijungę 375 vartotojai. Taikant koef. 2,1 gaunamas skaičiuotinas gyventojų rodiklis

– 781,2 gyventojų. Įvertinant skaičiuotiną gyventojų rodiklį, Joniškėlio mieste viešo vandentiekio geriamuoju vandeniu yra aprūpinami apytikriai apie 80 proc. gyventojų (kai gyventojų skaičius 2020 m. – 1110 gyventojų).

1.1.3. lentelė. Viešojo vandentiekio naudotojai Pasvalio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Seniūnija, gyvenamoji vietovė	Vartotojai prisijungę prie vandentiekio tinklų (abonentų skaičius)
	PASVALIO MIESTO SENIŪNIJA	
1	Pasvalio	3633
	JONIŠKĖLIO MIESTO SENIŪNIJA	
2	Joniškėlio	375
	DAUJĖNŲ SENIŪNIJA	
3	Daujėnų	105
4	Girsūdų	150
	JONIŠKĖLIO APYLINKIŲ SENIŪNIJA	
5	Gustonių	25
6	Meškalaukio	110
7	Nakiškių	38
8	Narteikių	168
9	Norgėlų	66
10	Sabonių	23
11	Švobiškio	66
	NAMIŠIŲ SENIŪNIJA	
12	Kiemėnų	112
13	Namišių	93
	KRINCINO SENIŪNIJA	
14	Gubinėnų	65
15	Kraštų	50
16	Krinčino	171
17	Pajiešmenių	189
18	Žadeikių	22
	PASVALIO APYLINKIŲ SENIŪNIJA	
19	Diliauskai	66
20	Kiemelių	103
21	Papyvesių	39
22	Pervalų	49
23	Talačkonių	94
24	Ustukių	165
25	Valakėlių	103
	PUMPĖNŲ SENIŪNIJA	
26	Lavėnų	25
27	Kalno	137
28	Kriklinių	70
29	Pumpėnų	282
30	Rinkūnų	84
31	Vilkiškių	25
	PUŠALOTO SENIŪNIJA	
32	Deglėnų	35
33	Mikoliškio	215
34	Pušaloto	309
	VĄŠKŲ SENIŪNIJA	
35	Iciūnų	15
36	Grūžių	53
37	Kyburių	34

Eil. Nr.	Seniūnija, gyvenamoji vietovė	Vartotojai prisijungę prie vandentiekio tinklų (abonentų skaičius)
38	Nairių	63
39	Tetirvių	131
40	Vaškų	180
	SALOČIŲ SENIŪNIJA	
41	Bajorėlių	3
42	Dagių	24
43	Kubiliūnų	15
44	Kurpalaukio	21
45	Ličiūnų	38
46	Puodžių	39
47	Puškonių	58
48	Raubonių	147
49	Saločių	274
50	Žilpamūšio	96

[Duomenų šaltinis: UAB „Pasvalio vandenys“, 2020 m.]

Dalis gyventojų vandenį išgauna ir apsirūpina individualiai (konkretus tokių gyventojų skaičius nėra nustatytas). Taip pat dalis gyventojų turi galimybę prisijungti prie centralizuotų vandens tiekimo tinklų, tačiau dar nėra prisijungę (konkretus tokių gyventojų skaičius nėra nustatytas).

Bendras UAB „Pasvalio vandenys“ eksploatuojamų vandentiekio tinklų ilgis yra 230,93 km.

Dauguma vandentiekio vamzdynų yra patenkinamos būklės, tačiau, sumažėjus naudojamam vandens kiekiui, kai kurie vamzdynai yra per didelio skersmens, reikalinga jų renovacija.

Didžiausia, labiausiai išvystyta vandentiekio sistema yra Pasvalio miesto sistema, aprūpinanti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkančiu vandeniu Pasvalio miesto ir Aukštikalnių ir Ažuolynės kaimų gyvenamąsias vietas.

Šiuo metu ne visi Pasvalio rajono savivaldybės gyventojai gauna viešojo vandens tiekėjo paslaugas. Pagrindinės šio neprisijungimo priežastys yra: per toli nuo namų ūkių esantys geriamojo vandens tinklai, sudėtingas ir brangus prisijungimo prie tų tinklų procesas.

Neprisijungę prie centralizuoto vandentiekio gyventojai vandenį išgauna individualiai – iš artezinių gręžinių ir šachtinių šulinių.

1.2. Nuotekų tvarkymas

UAB „Pasvalio vandenys“ šiuo metu eksploatuoja 20 valymo įrenginių, duomenys pateikti 1.2.1. lentelėje.

1.2.1. lentelė. Buitinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros duomenys Pasvalio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Nuotekų valymo įrenginiai	NVI našumas, m ³ /parą	Išvalytų nuotekų kiekis, m ³ /metus	Nuotekų surinkimo tinklų ilgis, km	NVI tipas (mechaninis, biologinis, cheminis)	Nuotekų priimtuvai (telk., telk. pavad.)	Siurblinės, vnt.
1.	Pasvalio m. valymo įrenginiai	2800	860989	54,87	Biologinis + azoto ir fosforo šalinimas	Lėvuo	21
2.	Joniškėlio valymo įrenginiai	90	16724	8,46	Biologinis	Mažupė	1
3.	Kiemelių valymo įrenginiai	25,9	4691	2,63	Biologinis + azoto ir fosforo šalinimas	Pyvesa	1

Eil. Nr.	Nuotekų valymo įrenginiai	NVI našumas, m ³ /parą	Išvalytų nuotekų kiekis, m ³ /metus	Nuotekų surinkimo tinklų ilgis, km	NVI tipas (mechaninis, biologinis, cheminis)	Nuotekų priimtuvai (telk., telk. pavad.)	Siurblinės, vnt.
4.	Raubonių valymo įrenginiai	80	6503	2,10	Biologinis	Tatula	1
5.	Pajiešmenių valymo įrenginiai	97	14532	3,76	Mechaninis	Ūgė	4
6.	Gulbinėnų valymo įrenginiai	50	2444	3,74	Filtracijos laukai	Upytė	1
7.	Saločių valymo įrenginiai	80	4577	1,25	Biologinis	Mūša	1
8.	Talačkonių valymo įrenginiai	80	2741	1,20	Biologinis	Įstras	1
9.	Daujėnų valymo įrenginiai	65	2267	1,20	Biologinis + azoto ir fosforo šalinimas	Orija	5
10.	Kalno valymo įrenginiai	50	6751	4,19	Biologinis	Įstras	6
11.	Pumpėnų valymo įrenginiai	118	17677	12,35	Biologinis + azoto ir fosforo šalinimas	Įstras	10
12.	Pušaloto valymo įrenginiai	68	2405	5,40	Biologinis	Žąsa	1
13.	Lavėnų valymo įrenginiai	50	4943	1,21	Biologinis	Lėvuo	1
14.	Mikoliškio valymo įrenginiai	99	18940	2,76	Biologinis	Paltis	1
15.	Narteikių valymo įrenginiai	98	8090	4,01	Biologinis	Mūša	1
16.	Grūžių valymo įrenginiai	20	7454	4,60	Biologinis + azoto ir fosforo šalinimas	Verdenė	1
17.	Vaškų valymo įrenginiai	71,2	4340	3,61	Mechaninis	Bedrė	2
18.	Tetirvių valymo įrenginiai	67	6320	6,23	Biologinis	Meišiogalė	4
19.	Ustukių valymo įrenginiai	30	6021	2,69	Biologinis	Gaidelis	1
20.	Valakėlių valymo įrenginiai	60	2794	3,50	Biologinis	Mūša	1

[Duomenų šaltinis: UAB „Pasvalio vandenys“, 2020 m.]

Prioritetinė aplinkosaugos sritis Europos sąjungoje ir Lietuvoje – vandens apsauga, kuri yra apibrėžta aplinkosaugos programose.

Buitinės nuotekos susidaro iš gyventojų, komercinių, visuomeninių ir pramonės įmonių. Nuotekas papildoma gruntinio vandens infiltracija ir lietaus vandens nuotekos. Gyventojai, neprisijungę prie centralizuotos nuotekų sistemos, nuotekas išleidžia į vietinius valymo įrenginius ir išsėmimo duobes, kurių nepakankamas sandarumas dažniausiai yra grunto ir gruntinių vandenių teršimo priežastis. Centralizuotai surenkamos nuotekos yra surenkamos kolektoriais. Jos išvalomos vandenvalybos įrenginiuose ir tik po to išleidžiamos į vandens telkinius.

Pasvalio miesto buitinių nuotekų centralizuoto surinkimo, jų tvarkymo ir paviršinio–perteklinio (kritulių, drenažų ir kt.) vandens išleidimo į gamtinę aplinką tinklai yra išvystyti ir tvarkingai eksploatuojami.

Stambiausia rajono savivaldybėje nuotekų surinkimo sistema yra Pasvalio mieste, kuri šiuo metu naudoja biologinio valymo ir azoto ir fosforo šalinimo įrenginius. Pasvalio miesto valymo įrenginių našumas yra 2800 m³/parą nuotekų. Išvalytų nuotekų kiekis 2019 m. buvo 860 989 m³.

Biologinio valymo įrenginiai su azoto ir fosforo šalinimu taip pat yra Kiemelių, Daujėnų, Raubonių, Pumpėnų, Grūžių, gyvenamosiose vietovėse. Tik biologinio valymo įrenginiai yra Joniškėlio, Raubonių, Saločių, Talačkonių, Kalno, Pušaloto, Lavėnų, Mikoliškio, Narteikių, Tetervių, Ustukių, Valatkėlių gyvenamosiose vietovėse. Pajiešmenų kaime ir Vaškų miestelyje yra mechaninio valymo įrenginiai. Gulbinėnuose įrengti filtracijos laukai.

Kitose gyvenamosiose vietovėse, siekiant vystyti buitinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, reikalinga rengti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Šiuo specialiojo plano koregavimu nėra numatomi nauji buitinių nuotekų valymo įrenginiai, taip pat nėra planuojami nauji išvalytų nuotekų išleistuvai į paviršinius vandens telkinius.

Tvarkant nuotekas, susidaro specifinės atliekos – nuotekų liekamasis dumblas ir nuotakyno valymo atliekos. Iš visų rajono savivaldybės valymo įrenginių liekamasis dumblas vežamas į Pasvalio miesto nuotekų valyklos dumblo džiovavimo ir saugojimo aikšteles.

Bendras buitinių nuotekų tinklų ilgis Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje 2020 metais sudarė 129,76 km.

Bendrai Pasvalio rajone 2020 m. prisijungusių prie buitinių nuotekų tvarkymo tinklų buvo 5524 vartotojai. Taikant koef. 2,1 gaunamas skaičiuotinas gyventojų rodiklis – 11600,2 gyventojų. Įvertinant skaičiuotiną gyventojų rodiklį, Pasvalio rajono savivaldybėje prie buitinių nuotekų tvarkymo tinklų yra prisijungę apytikriai apie 51 proc. gyventojų (kai gyventojų skaičius 2020 m. – 22 816 gyventojai).

Bendrai Pasvalio mieste 2020 m. prisijungusių prie buitinių nuotekų tvarkymo tinklų buvo 3299 vartotojai. Taikant koef. 2,1 gaunamas skaičiuotinas gyventojų rodiklis – 6927,9 gyventojų. Įvertinant skaičiuotiną gyventojų rodiklį, priimama, kad Pasvalyje prie buitinių nuotekų tvarkymo tinklų yra prisijungę apytikriai apie 98 proc. gyventojų (kai gyventojų skaičius 2020 m. – 6800 gyventojų).

Joniškėlio mieste 2020 m. prisijungusių prie buitinių nuotekų tvarkymo tinklų buvo 320 vartotojų. Taikant koef. 2,1 gaunamas skaičiuotinas gyventojų rodiklis – 672 gyventojai. Įvertinant skaičiuotiną gyventojų rodiklį, Joniškėlyje prie buitinių nuotekų tvarkymo tinklų yra prisijungę apytikriai apie 65 proc. gyventojų (kai gyventojų skaičius 2020 m. – 1110 gyventojų).

1.2.2. lentelė. Centralizuotų buitinių nuotekų tinklų sistemos naudotojai Pasvalio rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Seniūnija, gyvenamoji vietovė	Vartotojai prisijungę prie buitinių nuotekų surinkimo tinklų (abonentų skaičius)	Veikiančios vandens tiekimo (V), nuotekų tvarkymo (N) sistemos
	PASVALIO MIESTO SENIŪNIJA		
1	Pasvalio	3299	V/N
	JONIŠKĖLIO MIESTO SENIŪNIJA		
2	Joniškėlio	320	V/N
	DAUJĖNŲ SENIŪNIJA		
3	Daujėnų	34	V/N
4	Girsūdų	-	V
	JONIŠKĖLIO APYLINKIŲ SENIŪNIJA		
5	Gustonių	-	V
6	Meškalaukio	-	V
7	Nakiškių	39	V/N
8	Narteikių	166	V/N
9	Norgėlų	-	V
10	Sabonių	-	V
11	Švobiškio	-	V

Eil. Nr.	Seniūnija, gyvenamoji vietovė	Vartotojai prisijungę prie buitinių nuotekų surinkimo tinklų (abonentų skaičius)	Veikiančios vandens tiekimo (V), nuotekų tvarkymo (N) sistemos
	NAMIŠIŲ SENIŪNIJA		
12	Kiemėnų	-	V
13	Namišių	-	V
	KRINČINO SENIŪNIJA		
14	Gubinėnų	55	V/N
15	Kraščių	7	V/N
16	Krinčino	86	V/N
17	Pajiešmenių	191	V/N
18	Žadeikių	-	V
	PASVALIO APYLINKIŲ SENIŪNIJA		
19	Diliauskai	36	V/N
20	Kiemelių	36	V/N
21	Papyvesių	2	V/N
22	Pervalkų	-	V
23	Talačkonių	42	V/N
24	Ustukių	90	V/N
25	Valakėlių	37	V/N
	PUMPĖNŲ SENIŪNIJA		
26	Lavėnų	24	V/N
27	Kalno	123	V/N
28	Kriklinių	-	V
29	Pumpėnų	254	V/N
30	Rinkūnų	-	V
31	Vilkiškių	-	V
	PUŠALOTO SENIŪNIJA		
32	Deglėnų	-	V
33	Mikoliškio	209	V/N
34	Pušaloto	56	V/N
	VAŠKŲ SENIŪNIJA		
35	Iciūnų	-	V
36	Grūžių	45	V/N
37	Kyburių	-	V
38	Nairių	8	V/N
39	Tetirvinų	125	V/N
40	Vaškų	84	V/N
	SALOČIŲ SENIŪNIJA		
41	Bajorėlių	-	V
42	Dagių	-	V
43	Kubiliūnų	-	V
44	Kurpalaukio	-	V
45	Ličiūnų	-	V
46	Puodžių	-	V
47	Puškonių	-	V
48	Raubonių	71	V/N
49	Saločių	85	V/N
50	Žilpamūšio	-	V

[Duomenų šaltinis: UAB „Pasvalio vandenys“, 2020 m.]

Dalis gyventojų turi galimybę prisijungti prie centralizuotų buitinių nuotekų tvarkymo tinklų, tačiau dar nėra prisijungę (konkretus tokių gyventojų skaičius nėra nustatytas). Dalis gyventojų nuotekas tvarko individualiai (konkretus tokių gyventojų skaičius nėra nustatytas).

Gyventojų ūkių prijungimas prie centralizuotų miesto nuotekų tinklų sumažins grunto ir gruntinių vandenų galimą taršą.

Taip pat reikia atsižvelgti į esamų kvartalinių ir magistralinių tinklų susidėvėjimą. Reikalinga jų renovacija, nes tinklo atkarpose pasenę keramikiniai arba ketiniai vamzdžiai didina nuotekų tinklų užsikimšimų, avarijų skaičių.

2. AGLOMERACIJŲ NUSTATYMAS

Specialiojo plano sprendinių konkretizavimu yra nustatomos Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos aglomeracijos, kuriose GE rodiklis daugiau nei 2000.

Specialiojo plano koregavimu nauji inžineriniai tinklai ir/ar statiniai nėra planuojami. Vandentvarkos infrastruktūra vystoma ir plėtojama remiantis 2010 m. parengtu Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planu (teritorijų planavimo dokumento registracijos teritorijų planavimo dokumentų (TPD) registre Nr. T000320996, senasis registracijos Nr. 000672000214), Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu, 2007 m. (TPD registracijos Nr. T00030816, senasis registracijos Nr. 000672000133), Pasvalio miesto teritorijos bendruoju planu, 2012 m. (TPD registracijos Nr. T00033408, senasis registracijos Nr. 000672000293), Joniškėlio miesto bendruoju planu, 2015 m. (TPD registracijos Nr. T00076919), rengiamu Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu (teritorijų planavimo dokumento numeris teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemoje (TPDRIS) Nr. K-RJ-67-19-354).

2.1. Aglomeracijos teritorijos nustatymo tvarka

Pasvalio rajono savivaldybėje aglomeracijų teritorijos nustatomos remiantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis (V.ž. 2007-01-19, Nr. 8-337. Nauja redakcija nuo 2014-11-08: Nr. D1-885, 2014-11-06, paskelbta TAR 2014-11-07), jų priedu Nr. 2 „Aglomeracijų ribų nustatymo metodika“. Aglomeracijų ribų nustatymo metodika paremta principais, nustatytais 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvoje 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 2 tomas, p. 26) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008 (OL 2008 L 311, p. 1) (toliau – Direktyva) ir detalizuotais Direktyvos aiškinamajame dokumente.

Pagal Aglomeracijų ribų nustatymo metodiką į aglomeracijas įtraukiamos teritorijos, kurios turi didesnę kaip 2000 gyventojų ekvivalentą (toliau – GE). Aglomeracijų ribos nustatomos vadovaujantis šiais metodikos nuostatais:

- į aglomeracijos ribas įtraukiamos teritorijos, kuriose jau išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos;
- nustatomos teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra pakankamas. Pagal metodikos 2 priedo reikalavimus į aglomeraciją gali būti įtraukiamos:
 - teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra didesnis kaip 25 gyv./ha;
 - teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra mažesnis kaip 25 gyv./ha, bet didesnis kaip 15 proc., jei jos tenkina inžinerinės infrastruktūros kainos įrengimo kriterijų, tai yra – inžinerinės infrastruktūros įrengimo kaina neviršija 3000 eurų prijungiant vieną gyventoją prie inžinerinės infrastruktūros tinklų;
- į aglomeracijos teritoriją gali būti įtrauktos teritorijos, kuriose nuotekos tvarkomos individualiai, tačiau aglomeracijų ribose individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis, išreikštas gyventojų ekvivalentu, negali būti didesnis kaip 2 proc. nuo visų aglomeracijoje susidarantių nuotekų taršos kiekio ir negali būti didesnis kaip 2 000 gyventojų ekvivalento;
- aglomeracijos riba nebūtinai turi sutapti su administracine miesto ar kaimo gyvenamosios vietovės riba.

2.2. Aglomeracijų išskyrimas Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje

Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje aglomeracijų ribos išskiriamos remiantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis ir jų priedu Nr. 2. Pagal taisyklių reikalavimus nustatant aglomeracijos ribas savivaldybės teritorijos vertinamos dviem etapais: pirmajame etape atliekama bendroji analizė ir antrajame etape – detalioji analizė.

Bendroji analizė

Nustatant aglomeracijų teritorijas atliekama apibendrintos informacijos apie visas rajone esančias centralizuoto geriamojo vandens tiekimo ir/ar nuotekų tvarkymo sistemas analizė. Geriamojo vandens tiekimo ir/ar nuotekų tvarkymo infrastruktūros aptarnaujamų teritorijų analizė atliekama pagal atskiras gyvenvietes (žr. 2.1.1 lentelę)..

Remiantis UAB „Pasvalio vandenys“ pateiktomis nuotekų tvarkymo apskaitos 2020 m. ataskaitomis įvertinamas vartotojų prisijungusių prie vandentiekio tinklų ir buitinių nuotekų surinkimo tinklų skaičius. Taip pat nustatomas gyventojų ekvivalentas. Gyventojų ekvivalentas priimamas lygus gyventojų skaičiui.

2.2.1. lentelė. Gyventojų skaičius Pasvalio rajono savivaldybės gyvenvietėse 2019, 2020 m.

Seniūnija, gyvenamoji vietovė	Gyventojų skaičius gyvenamojoje vietovėje (2019 m.)	Gyventojų skaičius gyvenamojoje vietovėje (2020 m.)
DAUJĖNŲ SENIŪNIJA	1133	1133
Daujėnų	372	368
Girsūdų	378	372
JONIŠKĖLIO SENIŪNIJA		
Joniškėlio miestas	1132	1110
JONIŠKĖLIO APYLINKIŲ SENIŪNIJA		
Gustonių	59	48
Meškalaukio	402	382
Nakiškių	162	156
Narteikių	338	349
Norgėlų	216	210
Sabonių	124	107
Švobiškio	297	275
KRINČINO SENIŪNIJA		
Gubinėnų	186	176
Kraštų	165	161
Krinčino	426	420
Pajiešmenių	513	505
Žadeikių	3	3
NAMIŠIŲ SENIŪNIJA		
Kiemėnų	339	338
Namišių	384	379
Manikūnų	137	134
PASVALIO MIESTO SENIŪNIJA		
Pasvalio miestas	6888	6800
PASVALIO APYLINKIŲ SENIŪNIJA		
Diliauskai	172	166
Kiemelių	112	109
Papyvesių	346	340

Seniūnija, gyvenamoji vietovė	Gyventojų skaičius gyvenamojoje vietovėje (2019 m.)	Gyventojų skaičius gyvenamojoje vietovėje (2020 m.)
Pervalkų	184	184
Talačkonių	262	282
Ustukių	534	515
Valakėlių	324	320
PUMPĖNŲ SENIŪNIJA		
Lavėnų	180	180
Kalno	372	371
Kriklinių	211	210
Pumpėnų	721	691
Rinkūnų	316	312
Vilkiškių	102	102
PUŠALOTO SENIŪNIJA		
Deglėnų	171	147
Mikoliškio	452	429
Pušaloto	653	618
VAŠKŲ SENIŪNIJA		
Iciūnų	61	59
Grūžių	205	201
Kyburių	125	118
Nairių	195	189
Tetirvių	359	353
Vaškų	563	560
SALOČIŲ SENIŪNIJA		
Bajorėlių	17	17
Dagių	84	80
Kubiliūnų	120	107
Kurpalaukio	66	64
Ličiūnų		
Puodžių	150	140
Puškonių	153	146
Raubonių	451	450
Saločių	722	737
Žilpamūšio	271	263

2.2.2. lentelė. UAB „Pasvalio vandenys“ eksploatuojamos vandentvarkos infrastruktūros panaudojimas 2020 m.

Seniūnija, gyvenamoji vietovė	Gyv. skaičius gyvenamojoje vietovėje (2020 m.)	Bendras abonentų skaičius (2020 m.)	Abonentų skaičius (2020 m.)	
			Vartotojai prisijungę prie vandentiekio tinklų	Vartotojai prisijungę prie buitinių nuotekų surinkimo tinklų
PASVALIO MIESTO SENIŪNIJA				
Pasvalio	6800	3639	3633	3299
JONIŠKĖLIO MIESTO SENIŪNIJA				
Joniškėlio	1110	395	375	320
DAUJĖNŲ SENIŪNIJA				
Daujėnų	368	139	105	34
Girsūdų	372	150	150	-
JONIŠKĖLIO APYLINKIŲ SENIŪNIJA				

Seniūnija, gyvenamoji vietovė	Gyv. skaičius gyvenamojoje vietovėje (2020 m.)	Bendras abonentų skaičius (2020 m.)	Abonentų skaičius (2020 m.)	
			Vartotojai prisijungę prie vandentiekio tinklų	Vartotojai prisijungę prie buitinių nuotekų surinkimo tinklų
Gustonių	48	25	25	-
Meškalaukio	382	110	110	-
Nakiškių	156	39	38	39
Narteikių	349	168	168	166
Norgėlių	210	66	66	-
Sabonių	107	23	23	-
Švobiškio	275	66	66	-
NAMIŠIŲ SENIŪNIJA				
Kiemėnų	338	112	112	-
Namišių	379	93	93	-
Manikūnų	134			
KRINČINO SENIŪNIJA				
Gubinėnų	176	65	65	55
Kraštų	161	50	50	7
Krinčino	420	171	171	86
Pajiešmenių	505	191	189	191
Žadeikių	3	22	22	-
PASVALIO APYLINKIŲ SENIŪNIJA				
Diliauskai	166	67	66	36
Kiemelių	109	103	103	36
Papyvesių	340	39	39	2
Pervalkų	184	49	49	-
Talačkonių	282	94	94	42
Ustukių	515	165	165	90
Valakėlių	320	103	103	37
PUMPĖNŲ SENIŪNIJA				
Lavėnų	180	25	25	24
Kalno	371	137	137	123
Kriklinių	210	70	70	-
Pumpėnų	691	282	282	254
Rinkūnų	312	84	84	-
Vilkiškių	102	25	25	-
PUŠALOTO SENIŪNIJA				
Deglėnų	147	35	35	-
Mikoliškio	429	216	215	209
Pušaloto	618	309	309	56
VAŠKŲ SENIŪNIJA				
Iciūnų	59	15	15	-
Grūžių	201	53	53	45
Kyburių	118	34	34	-
Nairių	189	63	63	8
Tetirvių	353	131	131	125
Vaškų	560	182	180	84
SALOČIŲ SENIŪNIJA				
Bajorėlių	17	3	3	-
Dagių	80	24	24	-
Kubiliūnų	107	15	15	-
Kurpalaukio	64	21	21	-
Ličiūnų	n.d.	38	38	-
Puodžių	140	39	39	-
Puškonių	146	58	58	-
Raubonių	450	147	147	71

Seniūnija, gyvenamoji vietovė	Gyv. skaičius gyvenamojoje vietovėje (2020 m.)	Bendras abonentų skaičius (2020 m.)	Abonentų skaičius (2020 m.)	
			Vartotojai prisijungę prie vandentiekio tinklų	Vartotojai prisijungę prie buitinių nuotekų surinkimo tinklų
Saločių	737	274	274	85
Žilpamūšio	263	96	96	-
Iš viso:		8520	8453	5524

[Duomenų šaltinis: abonentų skaičius – UAB „Pasvalio vandenys“, 2020 m., gyv. skaičius – Pasvalio r. sav. seniūnijos, 2020 m. duomenys]

Pagal UAB „Pasvalio vandenys“ pateiktus duomenis Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje prie viešojo vandentiekio tinklų ir buitinių nuotekų surinkimo tinklų daugiausiai yra prisijungusių Pasvalio ir Joniškėlio miestų gyventojų. Pagal bendrą gyventojų skaičių Pasvalio rajone gali būti išskirtas Pasvalio miestas, kurio gyventojų ekvivalento rodiklis jau yra didesnis nei GE 2000. Didesnį gyventojų ekvivalento rodiklį dar gali turėti Joniškėlis (1110 gyventojų).

Atrenkant gyvenamąsias vietas aglomeracijų nustatymui, taip pat įvertinamos intensyviausiai naudojamos nuotekų valyklos (žr. 1.2.1 lentelę). Remiantis UAB „Pasvalio vandenys“ duomenimis, pagal išvalomų nuotekų kiekį, be Pasvalio miesto, išsiskiria Pumpėnai (išvaloma nuotekų – 17677 m³/ metus), Mikoliškis (18940 m³/ metus), Pajiešmeniai (14532 m³/ metus). Joniškėje išvalomų nuotekų kiekis 16724 m³/ metus.

Pirmajame etape toliau nustatomos teritorijos, kurių apgyvendinimo tankumas yra didesnis kaip 25 gyv./ha ir kurios orientaciniai gali sudaryti aglomeracijų teritorijas siekiančias 2000 GE. Šiai analizei atlikti naudojamos naujausių georeferencinių duomenų rinkinių duomenimis (GRPK 10, ortofotografiniai planai ORT10), surenkama papildoma teritorijų vystymo informacija (atliekamos konsultacijos su savivaldybės administracijos specialistais), įvertinami seniūnijų pateikti 2020 metų gyventojų skaičiaus duomenys.

Atsižvelgiant į pradinės analizės duomenis, iš Pasvalio rajono gyvenamųjų vietovių, kaip tinkamos aglomeracijų išskyrimui, atrenkamas Pasvalio miestas. Pasvalys turi didesnį nei 2000 GE rodiklį. Taip pat dar papildomai vertinamos mažesnės gyvenamosios vietovės – Joniškėlis, Pumpėnai, Mikoliškis, Pajiešmeniai.

Detalioji analizė

Detaliajai analizei yra vertinamas šalia atrinktų urbanistinių centrų esančių užstatytų teritorijų apgyvendinimo tankumas, atstumas iki aplinkinių kompaktiškai užstatytų kaimų, prognozuojama urbanistinė plėtra ir gyventojų skaičiaus padidėjimas.

Apgyvandinimo tankumas nustatomas įvertinant būstų skaičių ir taikant vidutinio namų ūkio dydžio koeficientą 2,1.

Būstų skaičius vertinamas vandentvarkos infrastruktūros neaparnaujamose teritorijose. Būstų skaičius nustatomas empiriniu būdu pagal topografinius duomenis atliekant urbanistinę analizę.

Remiantis atlikta analize galima teigti, kad vertinami urbanistiniai centrai – Joniškėlis, Pumpėnai, Mikoliškis, Pajiešmeniai, reikiamo minimalaus apgyvendinimo tankio nesudarys. Joniškėlio gyventojų skaičius yra 1110, Mikoliškio – 429, Pumpėnų – 691 gyv., Pajiešmenių – 505 gyv. Šių gyvenamųjų vietovių gyventojų tankis skaičiuojamas: Joniškėlio – 12,3 gyv./ha (kai urbanizuotos teritorijos plotas 90 ha), Pajiešmenių – 13,7 gyv./ha (kai urbanizuotos teritorijos plotas – 36,6 ha), Mikoliškio - 10,7 gyv./ha (kai urbanizuotos teritorijos plotas – 40,0 ha), Pumpėnų - 7 gyv./ha (kai urbanizuotos teritorijos plotas – 97,0 ha). Su urbanizuotomis teritorijomis besiribojančių kaimų teritorijų dalys yra vienkieminio užstatymo ir šiuo metu yra apgyvendintos taip pat mažesniu nei 15 gyv./ha tankumu (tai yra viename hektare patenka mažiau nei 6-7 būstai). Šalia šių urbanistinių

centrų esantys kiti, kompaktiškesnę užstatymo struktūrą, turintys kaimai taip pat yra nutolę daugiau nei 250 m. Nuo Joniškėlio artimiausia didesnė Meškalaukio gyvenvietė nutolusi apie 1,1 km, nuo Mikoliškio artimiausia Pušaloto gyvenvietė nutolusi 2 km, nuo Pajiešmenių artimiausia Raubonių gyvenvietė nutolusi 1 km.

Vertinant perspektyvinę plėtrą, reikia paminėti, kad dabartinės demografinės tendencijos yra neigiamos. Vertinant optimistines prognozes – 10 metų laikotarpyje tikėtinas gyventojų padidėjimas 10 proc.. Nepaisant to vertinami urbanistiniai centrai per šį laikotarpį reikiamo 2000 GE nepasiektų.

Remiantis atlikta analize, galima daryti prielaidą, kad Joniškėlis, Pumpėnai, Mikoliškis, Pajiešmeniai su šalia esančiais mažo apgyvendinimo kaimais reikiamo 2000 GE skaičiaus planuojamame 10 metų laikotarpyje nesudarys.

Kitų mažesnių urbanistinių centrų analizė dėl tikėtino dar mažesnio GE rodiklio neatliekama.

Atsižvelgiant į atliktą gyventojų skaičiaus analizę, numatytus kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų sprendinius (Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas), o taip pat įvertinant galimos urbanistinės plėtros tendencijas 10 metų laikotarpyje, specialiuoju planu aglomeracija nustatoma Pasvalio miestui. Toliau detalioji šio miestų aglomeracijų ribų analizė pateikiama atskiruose skyriuose žemiau.

2.3. Bendrieji Pasvalio miesto aglomeracijos nustatymo principai

Pasvalio miesto aglomeracijos teritorijos ribos nustatomos vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-636, nauja redakcija patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. D1- 885. Remiantis šiomis taisyklėmis į Pasvalio aglomeraciją įtraukiamos šios teritorijos:

- teritorijos, kuriose jau išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos;
- teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra didesnis kaip 25 gyv./ha;
- teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra mažesnis kaip 25 gyv./ha, bet didesnis kaip 15 gyv./ha, jei jos tenkina inžinerinės infrastruktūros kainos įrengimo kriterijų, tai yra – inžinerinės infrastruktūros įrengimo kaina neviršija 3000 eurų prijungiant vieną gyventoją prie inžinerinės infrastruktūros tinklų;
- teritorijos, kuriose nuotekos tvarkomos individualiai, tačiau aglomeracijų ribose individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis, išreikštas gyventojų ekvivalentu, nesudarys daugiau kaip 2 proc. nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio ir nebus didesnis kaip 2 000 gyventojų ekvivalento;

2.3.1. Pasvalio miesto aglomeracijos nustatymas

Pagal Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo specialiojo plano sprendinius Pasvalio miestas yra įtrauktas į viešojo vandens tiekimo teritorijas. Prie Pasvalio miesto viešojo vandens tiekimo sistemos taip pat yra prijungtos Aukštikalnių k. ir Ažuolynės k. gyvenamosios vietovės.

Pagal UAB „Pasvalio vandenys“ pateiktus duomenis (2020 m.) beveik visoje Pasvalio miesto teritorijoje yra išvystyta centralizuota nuotekų surinkimo sistema. Prie šios sistemos taip pat yra prijungtos Aukštikalnių k. ir Ažuolynės k. buitinių nuotekų surinkimo sistemos.

Remiantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių nuostatomis, siūloma į aglomeracijos ribas įtraukti teritorijas, kuriose yra išvystyta

nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie Pasvalio miesto nuotekų surinkimo sistemos.

Vertinant galimų naujų teritorijų prijungimą prie Pasvalio aglomeracijos, atliekama priemiestinių gyvenamųjų vietovių apgyvendinimo tankio ir numatytos urbanistinės plėtros analizė. Tuo tikslu įvertinami: esamas gyventojų tankumas ir rengiamo Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai.

Atlikus priemiestinių teritorijų gyventojų tankio analizę, nustatyta, kad šalia esančių dalinai urbanizuotų teritorijų, esančių Pagojų II kaime, Šlamų kaime, gyventojų tankis nesiekia 15 gyv./ha (Pagojo II ir Šlamų k. gyventojų tankis yra apie 3 gyv./ha).

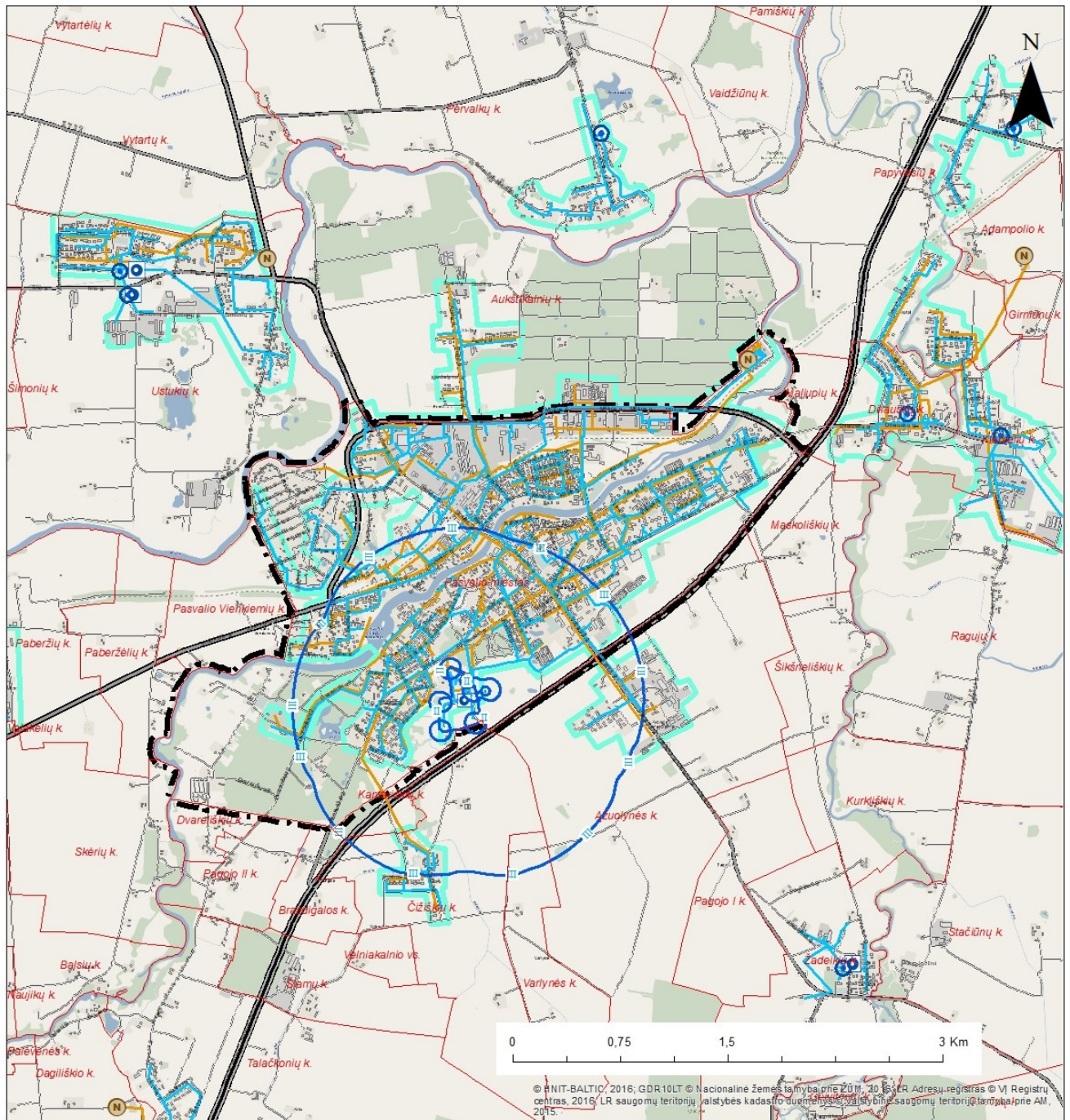
Taip pat atsižvelgiant į vykstančias urbanistines plėtros tendencijas, mažai tikėtina, kad šiose teritorijose gyventojų tankis viršis 15 gyv./ha. Todėl didžioji dalis priemiestinių plėtrai numatytų teritorijų į aglomeracijos ribas nėra įtraukiamos.

Zonos, kuriose gyventojų tankis yra 25 gyv./ha išskiriamos Pasvalio mieste. Zonose, kuriose gyventojų tankis apie 15 - 25 gyventojų/ha, yra išskiriamos Aukštikalnių ir Ažuolynės kaimuose. Šios teritorijos sujungiamos į bendrą aglomeraciją. Šiose zonose skaičiuojama, kad vystant teritorijas vienam vartotojui naujų tenkančių tinklų ilgis būtų ne didesnis nei 14 m ir jų įrengimo kaina neviršytų 3000 eurų prijungiant vieną gyventoją. Atliekant kainos skaičiavimą priimama, kad buitinių nuotekų tinklų iš PVC vamzdžių 1 km kaina – 220 000 Eur be PVM (darbų sudėtis: smėlio pagrindo įrengimas, vamzdžių montavimas, šulinių ir liukų montavimas ir rodyklių pastatymas pagal Sustambintus statybos darbų kainų apskaičiavimus).

Kitos teritorijos, tokios kaip sodininkų bendrijų teritorijos, taip pat šalia Pasvalio numatytos naujos urbanistinės plėtros teritorijos, tikėtina nebus intensyviai vystomos, todėl artimiausiu 10 metų laikotarpiu jos į aglomeracijos ribas nėra įtraukiamos.

Pasvalio aglomeracijos plotas apie 490 ha (pastaba: plotai apskaičiuoti įvertinant visas teritorijas patenkančias į nustatomas aglomeracijų ribas – vandens telkinius, želdinius, infrastruktūros erdves ir kitus laisvus plotus, kurie skaičiuojant apgyvendinimo tankį atskirose kompaktiškai užstatyose teritorijos dalyse nėra vertinami).

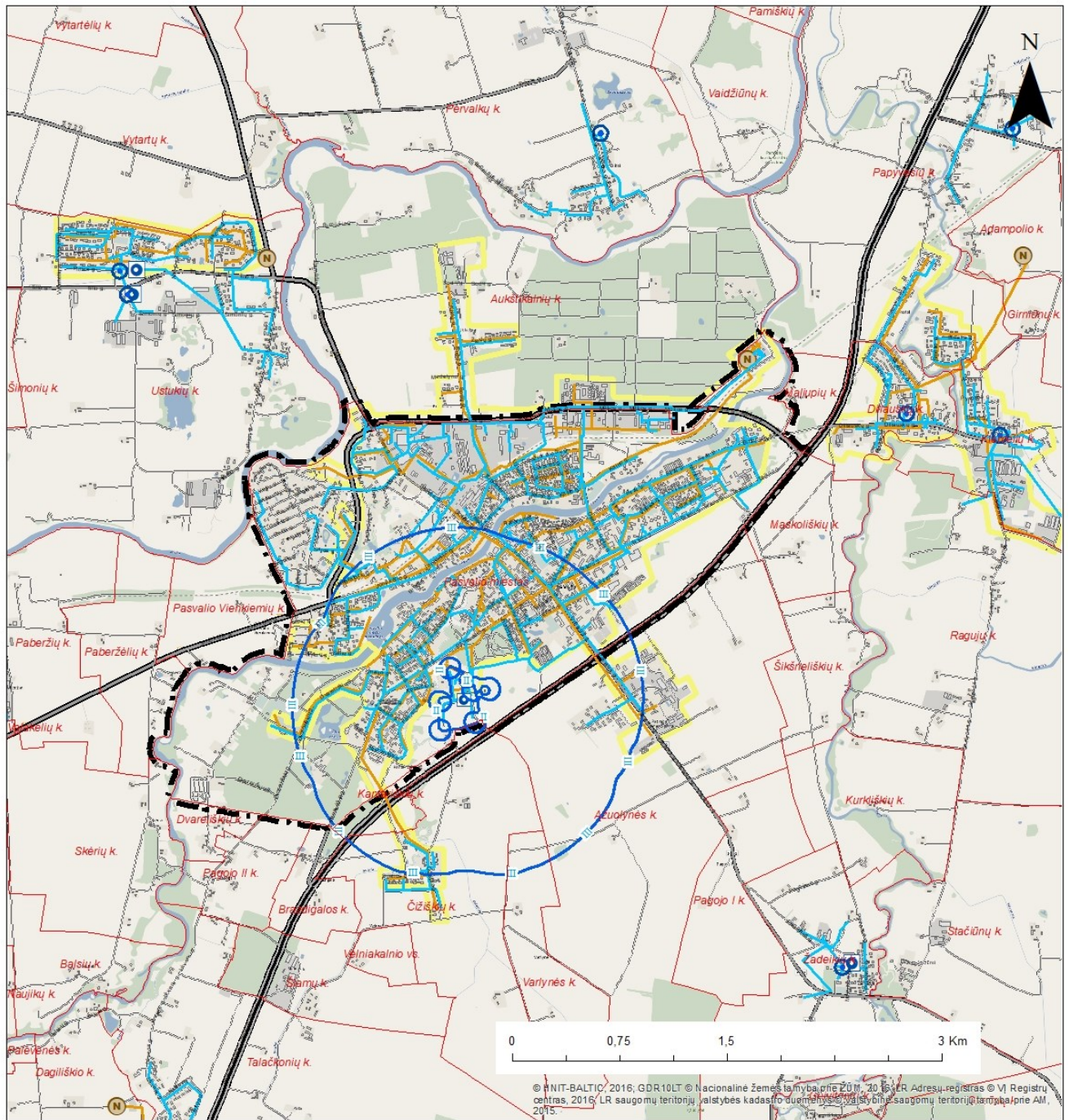
Atsižvelgiant į atliktą analizę bei vadovaujantis aglomeracijos ribų nustatymo kriterijais, nustatoma Pasvalio miesto ir aplinkinių gyvenviečių – Aukštikalnių k. ir Ažuolynės k. bendra aglomeracija. Tokioje aglomeracijoje susidaro didesnis nei 2000 gyventojų ekvivalento rodiklis. Prognoziniis GE sudarytų apie 7500 (įvertinamas bendras gyvenamųjų vietovių optimistinis prognoziniis gyventojų skaičius, kai tikėtinas gyventojų padidėjimas 10 proc.).

Sutartiniai žymėjimai

- Miesto riba
 - Gyvenamųjų vietovių ribos
 - Esamos viešojo vandens tiekėjo centralizuotais vandentiekio tinklais aprūpintos teritorijos
 - Esamos vandenvietės
 - Nuotekų valymo įrenginiai
 - Esamos pagrindinės buitinės nuotekynės tinklų trasos
 - Esamos pagrindinės vandentiekio trasos
- Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos**
- 50m apsaugos juosta
 - 1-oji apsaugos juosta
 - 2-oji apsaugos juosta
 - 3-oji apsaugos juosta

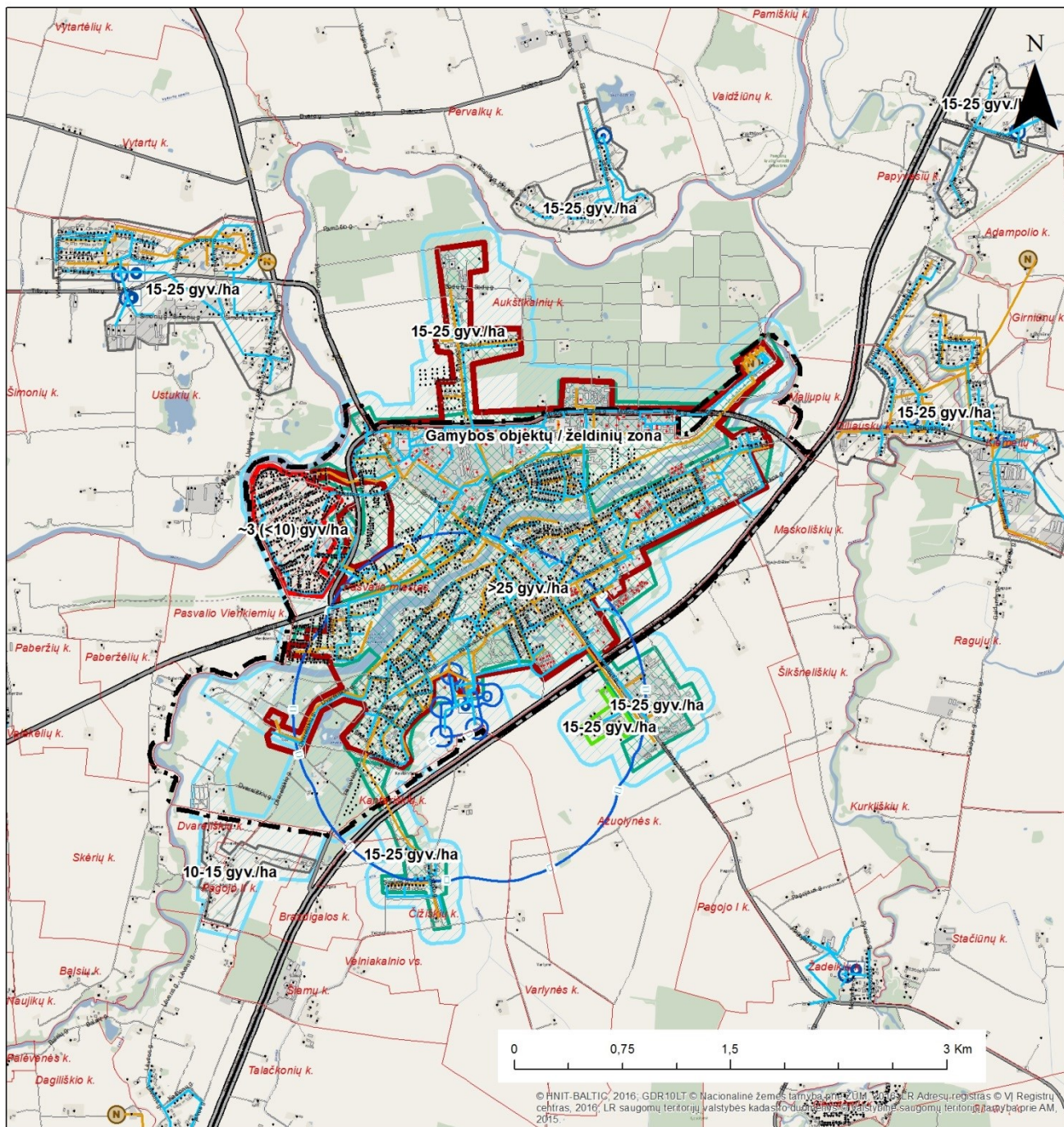
1 pav. Pasvalio rajono savivaldybės viešojo vandens tiekėjo aptarnaujamos teritorijos Pasvalio mieste ir jo priegose

Sutartiniai žymėjimai

	Miestų riba		Esamos pagrindinės vandentiekio trasos
	Gyvenamųjų vietovių ribos	Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos	
	Esamos centralizuotais nuotekų tvarkymo tinklais aprūpintos teritorijos		50m apsaugos juosta
	Esamos vandenvietės		1-oji apsaugos juosta
	Nuotekų valymo įrenginiai		2-oji apsaugos juosta
	Esamos pagrindinės buitinės nuotekynės tinklų trasos		3-oji apsaugos juosta

2 pav. Centralizuota buitinių nuotekų surinkimo sistema aptarnaujamos teritorijos Pasvalio mieste ir jo priegiose

Sutartiniai žymėjimai

- Miestų riba
- Gyvenamųjų vietovių ribos
- Esamos urbanizuotos teritorijos, kurių gyventojų tankumas >25 gyv./ha
- Vystomos plėtos teritorijos, kuriose gyventojų tankumas planuojamame laikotarpyje tikėtinas 15-25 gyv./ha
- Nagrinėjamos teritorijos, kuriose gyventojų tankumas planuojamame laikotarpyje tikėtinas mažiau nei 15 gyv./ha, a(b) gyv./ha - esamas gyv. sk. (tikėtinas gyv. sk.)
- Numatoma aglomeracijos riba
- Pasvalio viešosios vandentvarkos teritorija
- Esamos vandenvietės
- Nuotekų valymo įrenginiai
- Esamos pagrindinės buitinės nuotekynės tinklų trasos
- Esamos pagrindinės vandentiekio trasos

Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos

- 50m apsaugos juosta
- 1-oji apsaugos juosta
- 2-oji apsaugos juosta
- 3-oji apsaugos juosta

3 pav. Pasvalio aglomeracijos ribų nustatymo analizė

2.3.2. Ekonominis aglomeracijos teritorijos vertinimas

Nustatytos Pasvalio aglomeracijos teritorijos ekonominis vertinimas atliekamas buitinės nuotekynės infrastruktūros išvystymui. Buitinės nuotekynės infrastruktūros išvystymo ekonominis vertinimas atliekamas atsižvelgiant į namų ūkius besinaudojančius centralizuota buitinių nuotekų tvarkymo surinkimo sistema, nustatant būstus, kurie turi galimybę prisijungti prie tinklų, bet dar neprisijungę, numatant reikalingų naujų buitinių nuotekų surinkimo tinklų ilgį, apskaičiuojant reikalingas lėšas. Ekonominio vertinimo analizės duomenys pateikiami 2.2.3 ir 2.2.4 lentelėse.

Atliekant ekonominį vertinimą Pasvalio aglomeracijoje, numatomas buitinės nuotekynės vystymas skirtingais etapais. Pirmasis etapas numatomas iki 2027 m., antrasis etapas nuo 2027 m. iki 2031 m.

Analizuojant esamų prisijungusių prie buitinės nuotekynės vartotojų skaičių, nustatyta, kad išskiriamoje Pasvalio aglomeracijoje šiuo metu yra prisijungę apie 89 proc.

Dalis būstų turi galimybę prisijungti, bet dar yra neprisijungę prie tinklų.

Vandentvarkos infrastruktūros vystymas Pasvalio aglomeracijoje išskiriamas pagal etapus. I etapą numatoma įgyvendinti iki 2027 m., II – iki 2031 m.

Pirmajame etape, iki 2023 m., planuojama, kad prie esamų nuotekų surinkimo tinklų prisijungs apie 327 būstus, kurie jau turi tokią galimybę.

Iki 2023 m. Pasvalio aglomeracijoje individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis nebus didesnis kaip 2 proc. nuo visų aglomeracijoje susidarantių nuotekų taršos kiekio. Individualiai tvarkomos nuotekos bus tų būstų, kurie dėl gamtos sąlygų neturi galimybių tiesiogiai prisijungti prie esamų buitinių nuotekų surinkimo tinklų (išsidėstę žemesnėse reljefo teritorijose, atokiau) ir tam reikalinga įrengti brangiau kainuojančią infrastruktūrą (atskiras siurbines, papildomus tinklus). Prognozuojama, kad tokių būstų bus apie 74.

Laikotarpyje nuo 2023 iki 2031 m. prognozuojama, kad už aglomeracijos ribų papildomai bus prijungta apie 50 būstų. Šis skaičius nustatytas įvertinant naujos plėtros teritorijas (Pagojo II kaimo aplinkoje, už aglomeracijos ribų). Tuo tikslu numatoma naujai įrengti apie 1,5 km buitinės nuotekynės tinklų. Naujų buitinių nuotekų tinklų įrengimas planuojamas antrame etape, 2023-2031 m. laikotarpyje.

Skaičiuojant buitinės nuotekynės tinklų įrengimo kainą, priimama, kad 1 km buitinės nuotekynės tinklų įrengimo darbų kaina yra 220 000 Eur. Pagal šią kainą Pasvalio aglomeracijoje buitinių nuotekų surinkimo tinklų plėtrai būtų reikalinga apie 330 000 Eur.

Taip pat laikotarpyje nuo 2023 m. iki 2027 m. numatomi buitinių nuotekų surinkimo ir vandentiekio rekonstrukcijos darbai. Planuojama, kad laikotarpyje nuo 2023 m. iki 2027 m. bus renovuota po 6 km tinklų, laikotarpyje nuo 2027 m. iki 2031 m. po 10 km tinklų. Tinklų renovacijai bus reikalinga apie 7650500 Eur (2.3.4. lentelė).

2.3.1. lentelė. Vartotojų skaičius, 2020 m.

VN infrastruktūra	Bendras abonentų skaičius (2020 m.)	Vartotojai ĮMONĖS		Vartotojai NAMŲ ŪKIAI		Visi vartotojai (2020 m.)	
		Vartotojai prisijungę prie vandentiekio tinklų	Vartotojai prisijungę prie buitinių nuotekų surinkimo tinklų	Vartotojai prisijungę prie vandentiekio tinklų	Vartotojai prisijungę prie buitinių nuotekų surinkimo tinklų	Vartotojai prisijungę prie vandentiekio tinklų	Vartotojai prisijungę prie buitinių nuotekų surinkimo tinklų
1	2	3	4	5	6	7	8
Pasvalio miesto VN infrastruktūra	3671	168	142	3503	3184	3671	3326

2.3.2. lentelė. Aglomeracijų teritorijų vartotojų aprūpinimo buitinių nuotekų surinkimo tinklais prognozė

Aglomeracija	Bendras būstų skaičius, sk.	Būstų prijungta prie centralizuotų vandens tiekimo tinklų, sk.	Būstų prijungta prie centralizuotų buitinių nuotekų surinkimo tinklų, sk.		Būstai turintys galimybę prisijungti prie nuotekų surinkimo tinklų, bet neprisijungę, sk.	Būstai, kurie turi galimybę (yra tinklai) prisijungs prie nuotekų surinkimo tinklų iki 2023 m., sk.	Būstai, kurie prisijungs nutiesus naujus tinklus, sk.	Būstai, kurie bus prisijungę prie nuotekų surinkimo tinklų 2023 m. skaičius		Numatomas individualus nuotekų tvarkymas, būstų sk.	Planuojama būstų (naujai įkursimų) prijungti prie nuotekų surinkimo tinklų nuo 2023 m. iki 2031 m., sk.	Reikalingas nutiesti buitinių nuotekų tinklų ilgis naujai įkursimu būstų aprūpinimui iki 2023 m., km
			Vnt.	%				Vnt.	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Pasvalio aglomeracija	3509	3503	3184	90,73	20	20	234	3438	98,00	71	50	1,5

2.3.3. lentelė. Pasvalio viešosios vandentvarkos infrastruktūros teritorijos aprūpinimo buitinių nuotekų surinkimo tinklais ekonominis vertinimas, numatant tinklų tiesimą aglomeracijos teritorijoje iki 2027 m.

Aglomeracija	Planuojama būstų (naujai įkursimų plėtros teritorijoje) prijungti prie nuotekų surinkimo tinklų nuo 2023 m. iki 2031 m., sk.	Prognozuojamas gyventojų prijungimas, sk., kai vidutinio ūkio dydžio koef. 2,1	Planuojamas nutiesti nuotekų tinklų ilgis naujos plėtros teritorijoje iki 2031 m., m	Vieno gyventojų prijungimo prie nuotekų tinklų kaina, Eur	Pastaba
1	2	3	4	5	6
Pasvalio viešojo vandens tiekimo teritorija	234	491	1500	672	Prijungiami aglomeracijos ribose esantys būstai

2.3.4. lentelė. Lėšų poreikis vandentvarkos infrastruktūrai pagal atskirus prioritetus

Aglomeracija	Tinklų ilgis ir sąnaudos pagal atskirus prioritetus						Iš viso, EUR
	I etapas				II etapas		
	Iki 2023		Iki 2027		Iki 2031		
	km	EUR	km	EUR	km	EUR	
1	2	3	4	5	6	7	8
Naujų tinklų tiesimas V	-	-	-	-	1,5	330000	330000
Naujų tinklų tiesimas N	-	-	-	-	1,5	280500	280500

Aglomeracija	Tinklų ilgis ir sąnaudos pagal atskirus prioritetus						Iš viso, EUR
	I etapas				II etapas		
	Iki 2023		Iki 2027		Iki 2031		
	km	EUR	km	EUR	km	EUR	
1	2	3	4	5	6	7	8
Esamų tinklų renovacija N	-	-	6	1320000	10	2200000	3520000
Esamų tinklų renovacija V	-	-	6	1320000	10	2200000	3520000
Iš viso:	-	-	12	2640000	23	5060000	7650500

2.3.3. Bendrieji aglomeracijų teritorijų tvarkymo reikalavimai

Įgyvendinant Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimo sprendinius turi būti siekiama:

- vystyti aglomeracijos teritorijoje centralizuotą buitinių nuotekų tvarkymo sistemą. Užtikrinti, kad nustatytoje aglomeracijoje individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis nebūtų didesnis kaip 2 proc. nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio;
- užtikrinti, kad aglomeracijų teritorijose esantys gyventojai gautų saugų geriamąjį vandenį ir ne mažiau nei 98 proc. gyventojų būtų prijungti prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos;
- užtikrinti, kad esamomis nuotekų surinkimo sistemomis surenkamos nuotekos būtų tvarkomos pagal teisės aktų nustatytus reikalavimus.

Išimtiniais atvejais, kai centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos įrengimas arba išplėtimas tiek, kad būtų sudarytos sąlygos surinkti visų aglomeracijos teritorijoje esančių objektų nuotekas nėra pateisinamas ekonominiu požiūriu ir nuotekų surinkimo sistemos įrengimo poveikis taršos mažinimo ir prevencijos prasme nereikšmingas, aglomeracijos teritorijoje gali būti taikomos atskirosios arba grupinės buitinių nuotekų tvarkymo sistemos (nuotekos kaupiamos ir periodiškai vežamos į aglomeracijos valymo įrenginius);

Patvirtinus specialiojo plano koregavimo sprendinius, planavimo organizatorius arba jo įgaliotas asmuo, atlikdamas sprendinių įgyvendinimo stebėseną, kaupia ir analizuoja informaciją apie gyvenamųjų vietovių, kuriose įrengta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, prisijungusių gyventojų ir gyventojų, kuriems sudaryta galimybė prisijungti prie naujai įrengtų geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo infrastruktūros skaičių, investicijų poreikį, teritorijos raidos tendencijas ir jų įtaką plano sprendinių įgyvendinimui.

Keičiantis urbanistinės plėtros tendencijoms, ateityje laikas nuo laiko tikslinga peržiūrėti aglomeracijų ribas. Siekiant tinkamo aglomeracijos ribų nustatymo, siūloma stebėti gyventojų skaičiaus pokyčius, vertinti migracijos ir urbanizacijos tendencijas. Esant poreikiui siūloma specialiuosius planus atnaujinti kas 4 metai.

Svarbu atkreipti dėmesį, kad už ES lėšas nutiesus tinklus, bet prie jų neprijungus gyventojų, gresia finansinės sankcijos iš ES dėl Miestų nuotekų valymo direktyvos neįgyvendinimo. Todėl būtina kritiškai vertinti naujų teritorijų aprūpinimo centralizuotomis vandentvarkos sistemomis poreikį.

3. SPECIALIOSIOS ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGOS

Specialiojo plano koregavimo sprendiniuose yra įvertinamos sugriežtinto naudojimo zonos, kuriose galioja Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimai (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862) bei kitų teisės aktų reikalavimai. Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus turi būti įvertinamos šios sugriežtinto naudojimo zonos:

- kelių apsaugos zonos (nuo kelio briaunos): magistraliniams keliams – 70 m, krašto keliams – 50 m, rajoniniams keliams – 20 m, vietiniams keliams (neurbanizuojamose teritorijose) – 10 m;
- geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonos;
- aerodromų apsaugos zonos (Palangos oro uosto, Kartenos aerodromo apsaugos zonos)
- buitinių nuotekų valyklų sanitarinės apsaugos zonos;
- požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos;
- elektros linijų, ryšių ir kitų tinklų bei inžinerinių įrenginių apsaugos zonos;
- magistralinio dujotiekio pirmos vietovės klasės teritorijos, magistralinio dujotiekio ir jo įrenginių apsaugos zonos;
- magistralinio naftotiekio ir jo įrenginių apsaugos zonos;
- pastatų, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai su esančiais prie jų mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų, sanitarinės apsaugos zonos;
- nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijos ir apsaugos zonos;
- naudingųjų iškasenų telkinių teritorijos;
- gamtinio karkaso teritorijos;
- paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos;
- paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos (pastaba: urbanizuotose teritorijose apsaugos juostos konkretizuojamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus);
- sniego tirpsmo ir liūčių sukeltamų potvynių užliejamos teritorijos (Specialiųjų žemės naudojimo įstatymo (TAR, 2019-06-19, Nr. 862) VI skyriaus „Ekologinės apsaugos zonos, gamtos išteklių“ X skirsnio „Potvynių teritorijos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos“ reikalavimai);
- pajūrio-pamario apsaugos zona;
- vėjo jėgainių apsaugos zonos ir kt.

Nustačius naujas teritorijų sugriežtinto režimo zonas, turi būti vadovaujama toms zonoms taikomais reikalavimais. Rengiant naujus teritorijų planavimo dokumentus būtina įvertinti naujausius sugriežtinto teritorijų naudojimo zonų duomenis (kultūros vertybių registro, saugomų teritorijų kadastro, naudingųjų iškasenų telkinių ir kt.)

Vandentvarkos infrastruktūros specialiosios žemės naudojimo sąlygos

Vykdamas ūkinę veiklą turi būti laikomasi LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 41, 42 str. nustatytų vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonų, kurias sudaro:

- vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų iki 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2,5 metro į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos;
- vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų didesniame kaip 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos;

- magistralinių vamzdynų, kurių skersmuo yra 400 milimetrų ir didesnis, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 10 metrų į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos;
- vandens rezervuarų, skaidrintuvų apsaugos zona – 30 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių išorines ribas.
- vandens tiekimo bokštų, vandens ir nuotekų siurblių, nuotekų rezervuarų apsaugos zona – 10 metrų pločio žemės juosta aplink šių statinių ar įrenginių išorines ribas.

Vykdamas ūkinę veiklą taip pat turi būti laikomasi LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 105 str. nustatytą požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų, kuras sudaro:

1. požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų juostos;
2. požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų juostos ir požeminio vandens vandenviečių taršos apribojimo juostos.

Požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos 3-iają juostą gali sudaryti:

1. 3a sektorius – kaptazo sritis eksploatuojamame sluoksnyje;
2. 3b sektorius – kaptazo sritis gruntinio vandens sluoksnyje.

Specialiojo plano koregavimo sprendiniais yra įvertinama, kad naujos bendramiestinės ir bendrakvartalinės vandentiekio linijos, nuotekų surinkimo ir nuvedimo tinklai ir kiti vandentvarkos įrenginiai urbanistinės plėtros teritorijose numatomos kloti tik inžinerinių tinklų zonose ir inžineriniuose koridoriuose, t. y. žemės juostose, suformuotose greta gatvių ir pravažiavimų, skirtose saugiam ir ekonomiškam inž. komunikacijų eksploatavimui, racionaliam žemės naudojimui, vadovaujantis darniosios plėtros principais. Šiose žemės juostose inž. komunikacijos turi būti išdėstomos atstumais, reikalingais saugiam komunikacijų eksploatavimui ir pagal higienos reikalavimus.

Paminėtina, kad, vadovaujantis kelių techniniu reglamentu KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3, 221 punktu ir Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrųjų taisyklių BT ITK 09 (toliau – BT ITK 09), patvirtintų Kelių direkcijos generalinio direktoriaus 2009 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. V-329, 13 punktu, inžinerinių tinklų klojimas kelio išilgine kryptimi kelio juostoje nėra leistinas (tinklai turi būti planuojami ne arčiau kaip 3 metrai nuo kelio pylimo pado ar kelio griovio išorinio krašto). Išimties gali būti taikomos tik tada, kai įrengti inžinerinius tinklus už kelio juostos ribų nėra galimybių dėl kliūčių – statinių (tarp jų ir kelių), išskyrus nesudėtingus ir laikinus statinius, ypač nepalankių reljefo sąlygų, vandens telkinių, kultūros paveldo statinių, valstybės saugomų objektų, vandens nuleidimo sistemų (griovių, drenažų ir t. t.), kelio įrenginių. Pažymėtina, kad privatūs žemės sklypai kliūtimis nėra laikomi. Todėl tiksli planuojamų inžinerinių tinklų vietą valstybinės reikšmės kelių atžvilgiu turės būti tikslinama (parenkama) vadovaujantis šiomis nuostatomis. Esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių kloti inžinerinius tinklus, turi būti numatyti inžinerinės infrastruktūros koridoriai ar nustatyti servitutai.

Inžinerinių tinklų zonos ir koridoriai turės būti suformuoti rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus detaliuosius ir / ar specialiuosius planus.

4. APLINKOSAUGINIS VANDENTVARKOS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO VERTINIMAS PASVALIO AGLOMERACIJOJE

Pasvalio aglomeracijoje numatomas vandentvarkos infrastruktūros vystymas gali turėti poveikį gamtiniam karkasui, želdynų ir želdinių teritorijoms, kultūros paveldo teritorijoms. Pasvalio aglomeracijos teritorija nepatenka į saugomas teritorijas.

Pasvalio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimu yra paliečiamos atskiros savivaldybės teritorijos dalys, tai Pasvalio miestas ir jo gretimybės (dalis Aukštikalnių ir Ažuolynės kaimų), Joniškėlio miestas. Į šias gyvenamąsias vietas patenka kultūros paveldo objektai. Saugomos teritorijos į koreguojamas teritorijas nepatenka. Atskiros planuojamų teritorijų dalys taip pat patenka į gamtinio karkaso teritorijas.

Vykdam tolimesnius inžinerinės infrastruktūros planavimo, projektavimo ar įrengimo darbus būtina vadovautis naujausiais Kultūros vertybių registro duomenimis, naujausiais Saugomų teritorijų kadastro duomenimis.

4.1. Poveikis kultūros paveldo objektams

Pasvalio rajono nekilnojamas kultūros paveldas nėra gausus, tačiau išsiskiria savitumu, ryškia architektūrine ir istorine verte. Mūšos, Lėvens ir Pyvesos prieslėniuose klostėsi svarbiausieji kultūros paveldo objektai – senovės gyvenvietės, dvarų sodybos, miesteliai.

Specialiojo plano koregavimo sprendiniais poveikis kultūros paveldo objektams nenumatomas arba jis vertinamas kaip nereikšmingas kultūros paveldo objektų teritorijose dėl žemės darbų vykdymo (žemės darbai būtų vykdomi siekiant aprūpinti atskirus objektus inžinerine infrastruktūra), kadangi visose kultūros paveldo teritorijose veikla vykdoma pagal toms teritorijoms taikomus apribojimus ir Kultūros paveldo departamento nustatytas konkrečias sąlygas.

4.2. Poveikis gamtiniam karkasui

Specialiuoju planu planuojamos teritorijos kai kuriomis jos dalimis patenka į gamtinį karkasą. Gamtinis karkasas Pasvalio rajone yra nustatytas kompleksinio teritorijų planavimo dokumentais: Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu, 2007 m. (TPD registracijos Nr. T00030816, senasis registracijos Nr. 000672000133), Pasvalio miesto teritorijos bendruoju planu, 2012 m. (TPD registracijos Nr. T00033408, senasis registracijos Nr. 000672000293), Joniškėlio miesto bendruoju planu, 2015 m. (TPD registracijos Nr. T00076919), rengiamu Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu (teritorijų planavimo dokumento numeris teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemoje (TPDRIS) Nr. K-RJ-67-19-354).

Gamtinį karkasą Pasvalio rajono savivaldybėje sudaro apie 48 procentus savivaldybės teritorijos. Jis susideda iš įvairių lygmenų sudėtinių dalių: vakarų–rytų kryptimi savivaldybės teritoriją kerta nacionalinės ir regioninės reikšmės geologinė takoskyra, šiaurės–pietų kryptimi – regioninės reikšmės migracijos koridoriai (Mūšos), vietinės reikšmės gamtinio karkaso teritorijos (Pyvesos, Mačiuvio, Yslykio, Mažupės, Svalios, Orijos, Įstro, Upytės migracijos koridoriai, kiti vidinio stabilizavimo arealai).

Poveikis gamtiniam karkasui galimas tik dėl galimų žemės darbų įrengiant inžinerinę infrastruktūrą, tačiau Specialiuoju planu reikšmingo poveikio gamtiniam karkasui nenumatoma, kadangi vykdam darbus būtina vadovautis Gamtinio karkaso nuostatų reikalavimais.

Numatant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektus, taip pat būtina atsižvelgti į paviršinio vandens telkinių apsaugos zonas ir pakrantės apsaugos juostas,

augančius medžius ir kitas želdinių teritorijas. Vykdam darbus reikalinga vadovautis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo, Lietuvos Respublikos miškų įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatomis.

Individualiuose nuotekų tvarkymo įrenginiuose turi būti užtikrintas nuotekų išvalymas atsižvelgiant į teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

Aplinkosauginiu požiūriu, numatoma vandentvarkos infrastruktūros plėtra Pasvalio aglomeracijoje neigiamo poveikio neturės.

PV arch. Laurynas Byla

GRAFINĖ DALIS

1. Priedas Nr. 1.: Specialiojo plano koreguojamų teritorijų schema, M 1:100 000
2. Priedas Nr. 2.: Pasvalio aglomeracija, M 1:10 000. Brėžinys Nr. 1